

Avesta kommun
kommun@avesta.se

2012-03-30

Dnr 401-2011: 6059

Johan-Olovskolan
jerker.olofsson@avesta.se

Beslut

efter riktad tillsyn av bedömning och betygssätt-
ning i Johan-Olovskolan, grundskola i
Avesta kommun

Riktad tillsyn i Johan-Olovskolan i Avesta kommun

Skolinspektionens bedömning och beslut

Skolinspektionen ska bedöma om skolan uppfyller författningarnas krav på bedömning och betygssättning gällande ett urval av ämnen i grundskolan. Bestämmelser om bedömning och betygssättning finns i skollagen. Enligt övergångsbestämmelserna till skollagen samt skolförordningen ska vissa bestämmelser om betyg i skollagen och i 2011 års skolförordning inte tillämpas för elever i årskurs 9 under läsåret 2011/2012. Istället gäller bestämmelser i 1994 års grundskoleförordning. Enligt övergångsbestämmelsen om den nya läroplanen (Lgr 11) ska 1994 års läroplan (Lpo 94) fortsätta gälla för elever i årskurs 9 i grundskolan under läsåret 2011/2012.

Johan-Olovskolan besöktes den 6 mars 2012 och den riktade tillsynen avser ämnet engelska. (Se vidare under beskrivning av skolan)

Skolinspektionen bedömer att Johan-Olovskolan har en tydlig ambition och vilja att leva upp till styrdokumentet men behöver ytterligare stöd för att skapa en likvärdig bedömning och betygssättning. Skolan måste skapa gemensamma rutiner och samsyn.

Lärarna får individuellt stöd av rektor inför betygssättning om så behövs. Skolans rektor gör uppföljningar och analyser av olika resultat som i sin tur kan vara ett stöd för lärarnas arbete med en rättvis och likvärdig bedömning.

Av intervjun med elever och lärare framkommer att eleverna får utvecklingssamtal och skriftliga omdömen i enlighet med styrdokumentet. Av elevintervjuerna framgår dock att det varierar hur och i vilken omfattning eleverna får en kontinuerlig återkoppling på sin kunskapsutveckling. Det varierar mellan lärarna vilken information som ges och hur tydligt det relateras till mål och betygskriterier.

Inom ramen för den riktade tillsynen ingår också en dokumentgranskning som genomförs av externa experter. Den externa granskningen visar tydligt att det inte förekommer något klart samarbete mellan lärarna för att säkerställa en likvärdig bedömning. Enligt lärarna finns viljan till samarbete men tidsutrymme saknas. Vid dokumentgranskningen och lärarnas bedömningsredogörelse framkommer det att skolan inte har någon organisation i dagsläget som främjar likvärdigheten. Lärarna bekräftar också att det förekommer lite samarbete mellan de olika lärarna på skolan. Det förekommer sällan att lärarna gemensamt utformar prov eller samarbetar omkring rättningsarbetet.

Granskningen visar att det finns goda intentioner att förbättra användningen av de nationella proven för att bedöma elevernas kunskaper. De nationella proven kan dock ha olika värde beroende på läraren. Lärarnas svar ger heller inga tydliga indikationer på hur resultatet på de nationella proven används. Det saknas en gemensam syn.

Tillsynen visar att lärarna använder all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till kraven i styrdokumentet.

Av faktagranskningen framgår att rektorn och huvudmannen genomfört flera insatser och planerar vidta ytterligare åtgärder för att förbättra arbetet med de nationella proven. Skolinspektionen avser dock att följa upp skolans arbete ytterligare då det behövs mer tid för att se att alla insatser ger någon effekt på arbetet med bedömning och betygssättning och användning av de nationella proven. Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det finns brister inom alla de tre bedömningsområden som ingår i den riktade tillsynen.

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Johan-Olovskolan i Avesta kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till.

En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under Skäl för beslut

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Avesta **kommun och Johan Olovskolans rektor** att senast den **31 augusti 2012** avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

- säkerställa att eleverna får information om sin kunskapsutveckling och om grunden för betyg (3 kap.15 § skollagen (2010:800) Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg).
- säkerställa att lärarna har möjlighet att göra en likvärdig bedömning av resultaten från de nationella proven (3 kap. 14 § och 4 kap 4 § skollagen, 9 kap. 20 § skolförordningen, Skolverkets föreskrifter om ämnesprov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2011/2012 (SKOLFS 2011:31)

- säkerställa att den övergripande analysen av betygsresultaten i förhållande till resultaten av de nationella proven på skolenivå används som stöd för lärare att sätta rättvisa och likvärdiga betyg (Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar).

Skäl för beslut

Bedömning:

Lärarnas bedömning och betygsättning av elevernas kunskaper sker inte i enlighet med författningarna.

Beskrivning och motivering:

I skollagen anges att eleverna ska informeras om de grunder som tillämpas vid betygs-sättningen. Enlig läroplanen för grundskolan ska lärarna regelbundet utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen utifrån läroplanens och kursplanernas krav samt fortlöpande informera om studieresultat och utvecklingsbehov. Vidare ska läraren vid bedömning och betygssättning utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och kraven i kursplanen, och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Vid intervjun med eleverna framkommer att arbetet med nationella prov, kursmål och betygs-kriterier hanteras olika från lärare till lärare. Trots att lärare och elever lyfter fram arbetet med matriser i de olika ämnena efterlyser eleverna mer information om betygs-kriterierna och kursmomenten i stället för när kursen är avslutad. De ger exempel på situationer när varningar för att inte ha nått kunskapsmålen inte har kommit fram till ända fram till eleven. Eleverna menar att vissa lärare använder sig utav matri-ser och pedagogiska planeringar och involverar eleverna i arbetet medan andra inte arbetar så. Vid intervjun med lärarna framkommer en brist på samstämmighet om hur lärarna utvärderar elevernas kunskapsutveckling.

Eleverna är också kritiska till de många lärarbytena som har ägt rum. Eleverna är dock mycket nöjda med mentorernas arbete.

Av granskningen framgår att eleverna erbjuds utvecklingssamtal i enlighet med be-stämmelserna men att det inte är säkerställt att eleverna får den kontinuerliga åter-kopplingen som de ska ha. I vissa ämnen är grunden för betygssättningen inte helt tydliga.

Eleverna ger flera exempel på att lärarna utnyttjar all tillgänglig information om ele-vernans kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att det behövs ytterligare åtgärder för att säkerställa att alla elever får kontinuerlig återkoppling på sin kunskapsutveckling och att eleverna får information om grunden för ett betyg.

Författningshänvisning:

3 kap. 13, 15 och 16 §§ skollagen (2010:800) Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg.

Bedömning:

Skolan arbetar inte på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen.

Beskrivning och motivering:

Enligt skolförordningen ska lärare använda sig av nationella prov inför betygssättningen. Resultatet av de nationellt fastställda proven ska tjäna som ett hjälpmedel för att bedömningsgrunderna skall bli så enhetliga som möjligt över landet. Syftet med de nationella proven är att stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning och ge underlag för en analys av i vilken utsträckning kunskapsmålen nås på skolenivå, på huvudmannanivå och på nationell nivå.

Av intervjuer med elever och lärare bekräftas att man på skolan förbereder eleverna inför de nationella proven genom att bland annat träna på äldre prov. Eleverna uppmanas av lärarna att skriva tydligt eftersom proven kommer att rättas av andra lärare. Eleverna berättar också att lärarna informerar eleverna om skolans tidigare resultat på nationella prov. Däremot framhåller lärarna att det saknas samstämmighet om de nationella provens betydelse och det efterfrågas kollegiala diskussioner som leder fram till samsyn. Rektor ger ibland visst stöd men mer övergripande stöd behövs.

Lärarna informerar om att de gör olika nivåtest med eleverna för att kartlägga elevernas kunskapsnivåer. Skolan har ibland gemensamma konferenser med andra skolor för att genom diskussioner komma fram till likvärdighet i arbetet med bedömning och betygssättning. Arbetslagen på skolan fungerar bra och man anser att man tar ett stort ansvar för det pedagogiska arbetet.

Lärarna beskriver att skolan har genomgått en turbulent tid med många olika rektorer men att man nu hoppas på stabilitet och mer pedagogiskt ledarskap. Elever och lärare beskriver rektors arbete med analyser som visar på resultaten på nationella proven i relation till betygssättningen. Analys av resultat har ibland utmynnat i satsningar på kompetensutveckling (exempelvis skillnaden i resultat bland pojkar och flickor). Lärarna har numera fått tid för rättning av nationella prov.

Rektor har fattat beslut om att ämneslärarna ska finnas närvarande vid sitt ämnes nationella prov för att kunna vara ett stöd för eleverna.

Av rektors svar i samband med faktagranskningen framgår att skolan har gjort flera insatser för att förbättra arbetet med de nationella proven. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts och fler tillkommer under 2012. Skolan har också utarbetat samverkan med andra skolor för gemensam rättning och bedömning av de nationella proven.

Trots flera insatser från skolans och huvudmannen sida bedömer Skolinspektionen att det är svårt att se effekterna av dessa inom ramen för den riktade tillsynen. Av lärarintervjuerna framgår dessutom tydligt att det finns behov att ytterligare diskutera och stödja lärarna i deras bedömning av de nationella provresultaten. Skolinspektionen förutsätter att de planeringar som gjorts genomförs och avser att följa upp detta inom ramen för den riktade tillsynen.

Sammanfattningsvis bedömer Skolinspektionen att ytterligare åtgärder behöver göras för att de nationella proven ska fungera som stöd för en likvärdig betygssättning och att rektor utvecklar stödet till lärarna vid bedömning och betygssättning.

Författningshänvisning:

9 kap. 20 § skolförordningen, Skolverkets föreskrifter om ämnesprov i årskurs 3, 6 och 9 i grundskolan läsåret 2011/2012 (SKOLFS 2011:31) (ändr. 2011:119), 4 kap. 4 § skollagen.

Bedömning:

Rektorn säkerställer inte att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar.

Beskrivning och motivering:

Av författningen framgår att rektorn har ett ansvar för att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar genom att säkerställa lärarnas förtrogenhet med regelverket för betygssättningen. Rektorn har vidare ett ansvar för att ge lärarna stöd i syfte att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg. Stödet kan vara i form av enskilda samtal med lärare och genom kompetensutveckling till personal för att alla ska vara väl förtrogna med regelverket gällande bedömning och betygssättning. Det innebär också att rektorn har ett ansvar för att sammanställa och analysera t.ex. betygsresultat och resultat från de nationella proven på skolnivå med syfte att säkerställa likvärdigheten i betygssättningen.

Av intervjun med rektor framgår att rektor gör olika uppföljningar och jämförelser som ska användas som stöd för att kvalitetssäkra arbetet med bedömning och betygssättning. Rektor presenterar och redovisar analyser för personalen på skolan. Förvaltningsledningen hämtar också hem olika resultat och analyser från kommunens skolor som sedan sammanställs. Rektor initierar olika områden som ska följas upp under året. Granskningen visar exempel på att uppföljningar har följts av en analys på skolnivå med syfte att förbättra likvärdigheten i betygssättningen.

Rektor redovisar den kompetensutveckling som lärarna genomgått inom området bedömning och betygssättning. Satsningen på Lärarlyftet ska resultera i att flera av de undervisande lärarna ska bli behöriga i sina ämnen. Av tillsynen framgår dock att det finns behov av att vidta ytterligare åtgärder så att alla lärare har utbildning för den undervisning de bedriver. Rektor visar också en tidsplan över hur rättning och betygssättning av nationella prov ska ske i ämnena svenska, engelska och matematik under 2012. Arbetet är ett projekt som berör samtliga högstadieskolor i kommunen.

Skolinspektionen kan konstatera att i samband med den nya läroplanens införande har gemensamma diskussioner kommit igång och utformandet av gemensamma pedagogiska planeringar har ökat behovet av uppföljningar och analyser. Det behövs dock ytterligare stöd från rektor för att hitta metoder som kan leda till en övergripande analys på skolnivå av processen med bedömning och betygssättning. Vidare visar tillsynen att rektor behöver vara tydligare stöd för lärarna i arbetet med att kunna sätta rättvisa och likvärdiga betyg.

Författningshänvisning:

2 kap. 34 §, 3 kap. 14 och 4 kap. 4 § skollagen (2010:800), Lgr 11 2.7 Bedömning och betyg/Lpo 94 2.7 Bedömning och betyg, 2.6 Rektors ansvar

Beskrivning av Johan-Olovskolan

Johan-Olovskolan är belägen i tätorten Horndal 25 kilometer utanför Avesta. Skolan är en F-9-skola med cirka 200 elever varav knappt 100 på högstadiet. Det finns ytterligare tre högstadienheter i kommunen. Skolan är indelad i tre arbetslag A, B och C. Det finns på skolan ett förhållandevis stort antal elever med utländsk bakgrund och som tillhör gruppen asylsökande.

Skolinspektionen har omrättat 29 nationella prov i engelska delprov B och 28 stycken i engelska delprov C från Johan-Olovskolan.

Av delprov B avvek 4 stycken av de omrättade proven negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade 4 av proven ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren gjorde. Två av de omrättade delprov B fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om. 23 av proven fick samma betyg vid omrättningen som vid ursprungs rättningen. Av de omrättade delprov B avvek en mer än ett betygssteg från ursprungs rättningen. Av delprov C avvek tio av de omrättade proven negativt från ursprungs rättningen. Det vill säga, Skolinspektionen tilldelade tio av proven ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren gjorde. Fyra av de omrättade delprov C fick ett högre betyg än vid ursprungs rättningen när de rättades om. 14 av proven fick samma betyg vid omrättningen som vid ursprungs rättningen. Av de omrättade delprov C var det inget prov som avvek mer än ett betygssteg från ursprungs rättningen.

Rector har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i detta beslut.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit experten Stig Sjödin.

På Skolinspektionens vägnar

Allan Westerdahl
Enhetschef

Anders Kennberg
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om den riktade tillsynen

Allmänt om den riktade tillsynen

I tillsynen inom området bedömning och betygssättning granskas ett urval av ämnen och kurser baserat på Skolinspektionens omrättning av de nationella proven. Tillsynen fokuserar på att skolan följer författningarna med avseende på bedömning och betygssättning och användandet av resultatet från de nationella ämnesproven som referens.

Under vårterminen 2011 genomförde Skolinspektionen omrättning av nationella prov från 2010. Därefter beslutade Skolinspektionen om en riktad tillsyn som syftar till att granska ett urval av de skolor som hade de mest omfattade avvikelserna mellan skolans rättning och Skolinspektionens omrättning, för att utreda skolans arbete med bedömning och betygssättning.

Skolinspektionen kan inte för varje enskilt delprov uttala sig om bedömningen som skolan gjort är felaktig eller inte utan endast om den avviker eller inte avviker från Skolinspektionens bedömning. För vissa skolor finns kraftiga avvikelser mellan ursprungs rättarens bedömning och Skolinspektionens bedömning.

Resultatet från omrättningen redovisas som negativ och positiv avvikelse. Negativ avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett lägre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt. Positiv avvikelse innebär att omrättaren bedömer att elevens svar motsvarar ett högre betyg än vad ursprungs rättaren har bedömt.

Tillsynen omfattar 20 skolor i 19 kommuner och kommer att resultera i ett skolbeslut för respektive skola där Skolinspektionen tar ställning till om skolförfattningarnas krav uppfylls. De ämnen som ingår i tillsynen är engelska och svenska inom grundskolan. Inom gymnasieskolan granskas resultaten från Engelska A, Matematik A och Svenska B samt Svenska som andraspråk B.

De frågeställningar som ska besvaras är följande.

- Sker lärarnas bedömning och betygssättning av elevernas kunskaper i enlighet med författningarna?
- Arbetar skolan på ett medvetet och strategiskt sätt för att uppnå en rättvis och likvärdig betygssättning av nationella prov så att de kan användas som stöd vid betygssättningen?
- Säkerställer rektorn att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar?

Johan-Olovskolan i Avesta kommun ingår Skolinspektionens riktade tillsyn inom området bedömning och betygssättning med resultatet från omrättningen av de nationella ämnesproven som referens. Granskningen vid Johan Olovskolan avser avvikelser efter omrättningen av de nationella proven i ämnet engelska.

Underlaget för Skolinspektionens bedömningar är dokument från skolan samt den information som Skolinspektionen samlat in vid intervjuer och samtal med rektor, lärare och elever vid skolan. Det ingår också en dokumentgranskning av underlag som ligger till grund för slutbetyget i grundskolan och i de aktuella kurserna i gymnasieskolan vårterminen 2011.

Granskningen utförs av externa experter och resultatet är avsett att fungera som ett komplement till det underlag som kommit fram vid skolbesöken inför de bedömningar som fattas i skolbeslutet.